

ΜΙΚΗΣ ΖΕΖΑΣ

“Ας χύνουν τὸ φαρμάκι τοὺς τὰ ψίδια ’πὸ τὴ Δύσι,
“Ας λέν ὅ,τι κι’ὰν θέλουνε ’στὴ Λόνδρα ’στὸ Παρίσι.
“Ὅ,τι κι’ὰν λένε, ἢ Ἑλλάς θὰ εἶνε πάντα πρώτη,
“Ἡ μὲ τὸ φῶς Ἑλεύθερη ἢ σκλάβα μὲ τὰ σκότη.

Α. Βαλαωρίτης.

ΕΛΛΑΣ ἐχάθη λέγει ὁ Φλαμμεράερ. Δὲν ὑπάρχουν πλέον Ἕλληνες ἀναφωνεῖ ὁ About. Τὸ αἷμα τῶν Λεωνιδῶν καὶ Θεμιστοκλέων ἐχάθη διὰ παντὸς διακηρύττουν οἱ περὶ αὐτοὺς.

Ὅγκῳδεῖς τόμους πληροῦσι, προσπαθοῦντες διὰ τῶν ἐντέχνων αὐτῶν σοφισμάτων νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς τὸν κόσμον τὰς στρεβλάς τῶν θεωρίας, ἀγνοοῦντες οἱ τλήμονες ὅτι τὸ φῶς δὲν γίνεται σκότος, ὅτι ἡ ἀλήθεια δὲν γίνεται ψεῦδος ὅτι ὁ ἥλιος δὲν γίνεται ἑρεβός.

Ὅχι! ὅχι! ὅχι! Ὅ,τι καὶ ἀν σκέπτονται, ὅ,τι καὶ ἀν λέγουν, ὅ,τι καὶ ἀν διατείνονται, ὅ,τι καὶ ἀν κραυγάζουν ὅ,τι καὶ ἀν διακηρύττουν οἱ εὐρυμαθεῖς οὗτοι Εὐρωπαῖοι, ἢ Ἑλλάς δὲν ἐσέσθη. Ζῇ καὶ ὑπάρχει. Τὸ αἷμα τὸ ἐνδόξως χυθὲν καὶ ἀφθόνως ποτίσαν τὴν γῆν τῶν Μαροθίνων καὶ τῶν Πλαταιῶν καὶ τὰ ὕδατα τῶν Σαλαμίνων δὲν ἐξηλείφθη εἰσέτι ἐκ τῆς γῆς. Πληροὶ ἀκόμη φλέδας, σφύζει ἀκόμη εἰς καρδίᾳς ἀνθρωπίνους. Πάλλει ἀκόμη εἰς χαλύβδινα στήθη ἡ καρδία τῶν Κυναιγέρων καὶ τῶν Θρασυδούλων.

Ποῦ εἶσαι σοφὲ συγγραφεὺ τοῦ «Βασιλέως τῶν Ὁρέων;» Ποῦ εἶσθε πάντες σεῖς οἵτινες διασαλπίζετε ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον Ἑλληνισμός; Δεῖλαιοι, ὁ φωτοβόλος ἥλιος δὲν ἀμαυροῦται ἀπὸ νεφιδίων, ἅτινα τολμῶσι νὰ ἐπισκιασῶσι πρὸς στιγμὴν τὴν αἴγλην του, διότι μετ’ ὀλίγον ἀπαστράπτει φαεινότερος, διαχέων τὴν ζωογόνον λάμψιν του. Ποῦ εἶσθε; Ἐλθετε νὰ ἴδῃτε τὴν ἀπάντησιν τοῦ Ἑλλήνος. Ἐλθετε ἐδῶ εἰς τὸ μικρὸν χωρίον, εἰς τὴν Στάτισαν τῆς Μακεδονίας, εἰσέλθετε εἰς τὸ πτωχὸν ἐκκλησίδιον καὶ γονατίσατε πρὸ τοῦ Σταυροῦ τούτου. Εἶνε ὁ τάφος τοῦ Παύλου Μελά «τοῦ Καπετὰν Μίκη Ζέζα». Ἀποκαλύψατε τὴν σοφὴν καὶ διδακτορικὴν σας πολιάν, διότι εὐρίσκεσθε πρὸ φαινομένου νεκροαναστάσεως, ἔαν τοῦλάχιστον πιστεύητε τὰ συγγράμματά σας. Ὁ Παῦλος Μελάς ὑπῆρξεν Ἕλληνα.

Δὲν πρόκειται φιλτάται ἀναγνώστρια καὶ φιλτάτοι ἀναγνώστης τῆς «Νέας Ζωῆς» νὰ ἐξάρω καὶ ἐξυμνήσω τὸν ἥρωα. Οὔτε τὴν πρὸς τοῦτο ἱκανότητα κέκτημαι, ἀλλὰ καὶ οὔτε ἐξυμνήσεως χρήζει ὁ ἥρωϊσμός τοῦ ἀνδρός. Εἶνε αὐτὸς καθ’ αὐτὸν ὑψηλός. Δὲν πρόκειται νὰ ἐκθέσω καὶ ἐξιστορήσω τὰ γεγονότα ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶνε τόσοσιν ὥραια καὶ τόσοσιν ἀληθῆς

εὐγενῆ, ὥστε καὶ ἀπὸ τὸν ἀπλούστερον κάλαμον ἐξιστοροῦμενα ἀποτελοῦσι τὴν καλλιτέραν ἀποθέωσιν ἣν δύναται νὰ ἐλπίσῃ θνητός, διότι ἄλλοι πολλοὶ ἀνώτεροι καὶ καταλλήλοτεροί μου ἐποίησαν τοῦτο. Ὅχι. Ἐπιχειρῶ ἀπλῶς δι’ ὀλίγων νὰ σκιαγραφήσω τὸν ἀμετρον ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν γλυκεῖαν ὑπερηφάνειαν ἣν καὶ πᾶς Ἑλληνόπαις εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡσθάνθη ἀναγιγνώσκων τὸν ἡρώϊκόν καὶ ἐνδοξόν θάνατον τοῦ Ἑθνομάρτυρος Παύλου Μελά.

Δόξα τῷ Θεῷ ἡ ἱστορία ἡμῶν καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νεωτέρα βρίθει παραδειγμάτων, διὰ τὰ ὁποῖα πᾶς Ἑλληνόπαις δικαιούται νὰ γαυριᾷ ἐπὶ τῇ γένει του καὶ νὰ θέτῃ τὴν Ἑθνικὴν του ὑπερηφάνειαν ὑψηλότερον παντὸς ἄλλου, ἀλλὰ τὰ σύγχρονα παραδείγματα ἀναμφιβόλως εἶνε ζωντανότερα. Πρὸ πάντων μετὰ τὸν ἀτυχή μας τελευταῖον πόλεμον καὶ ἐν ταῖς σημεριναῖς ἡμέραις, ὅτε ὁ Ἑλληνισμός φαίνεται ὅτι καταδιώκεται πανταχόθεν, ἥρωες ὥς ὁ καπετὰν Ζέζας εἶνε, τηλαυγεῖς φάροι κατὰ τῶν ἀνεμοστροβίλων, διαχέοντες τὴν γλυκεῖαν ἐλπίδα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν εἰσέτι δούλων ἀδελφῶν. Δὲν ἐννοῶ ὅτι ὑπάρχει Ἑλληνόπαις ὅστις ἀμφέβαλε ποτε περὶ τούτου, διότι εἶμαι πεπεισμένος ὅτι θὰ προετίμα νὰ θραύσῃ μάλλον τὴν κεφαλὴν του, ἔαν ποτε ἦτο ἀξία νὰ συλλάβῃ τοιαύτην βέβηλον σκέψιν. Ἀλλ’ ὅμως λίαν ἐγκαίρως ἦλθε νὰ μᾶς ἐμψυχώσῃ διὰ τοῦ παραδείγματός του ὁ ἀξίος γόνος τοῦ Λέοντος Μελά.

Εἶνε τόσοσιν παρήγορον διὰ τὸν Ἕλληνα, διὰ τὸν ἀνθρωπὸν ἐν γένει ὅτι σήμερον ὅτε ληστρικὴ καὶ αἰμοχαρὴς ἀνέκαθεν φυλὴ διὰ λυσσαλέας ἐπιδρομῆς καὶ ἀνηκούστων τερατουργημάτων φρίκην ἐμπνεδόντων καὶ εἰς τοὺς ἀπαθεστέρους τολμᾷ νὰ ὑπενδύηται τὴν προσωπίδα ἀτυχοῦς δούλου, ἐξεγειρομένου κατὰ τῶν ἀλθουσιῶν του καὶ προτιμῶντος τὸν θάνατον, ὅτε οἱ πλείστοι δὲν φροντίζουσιν εἰμὶ περὶ τοῦ τίς νὰ ὑπερβῇ τὸν ἄλλον εἰς τὴν ὑποκρισίαν, ὑπῆρχεν ἀνὴρ πλούσιος, εὐγενής, νέος, ὥραιος, λατρευόμενος ὑπὸ συζύγου ἀξίας αὐτοῦ καὶ ἀνταγαπωμένης, περιτριγυριζόμενος ὑπὸ φιλάτων τέκνων καὶ ἐκτιμώμενος ὑπὸ πάντων, ἐν μὲν λέξει εὐτυχής, ὁ ὁποῖος ὅμως προὔτιμῃσε νὰ ὑπομείνῃ παντοίας στερήσεις, νὰ ἐγκαταλίπῃ τοὺς χοροὺς καὶ τὰς διασκεδάσεις, νὰ ἀφήσῃ τὴν πόλιν καὶ νὰ ἀναβῇ εἰς τὰ ὄρη, νὰ ἀφήσῃ τὴν φιλάτην σύζυγόν του, νὰ ἀποχωρισθῇ τῶν τέκνων του, διὰ μίαν ἰδέαν, τὴν Ἑλευθερίαν τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν του. Ἀπαιτεῖται ἀνέφικτος εὐγένεια αἰσθημάτων διὰ νὰ ζωσθῇ τὸ ξίφος τοῦ καπετάνηρος καὶ ἐν μέσῳ κινδύνων νὰ ἀναλάβῃ ἀγῶνα ἀνισόν, ἀπελπιν κατὰ αἰμοδόρων τίτλων, ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα, δόξαν, πλοῦτη, ἔρωτα καὶ ζῶην ὑπὲρ τῶν συλουμενῶν ναῶν, τῶν σφαζομένων ἐρέων, τῶν βιαζομένων παρθένων, τῶν κατασφαζομένων νηπίων. Αὐτοῦ τὸ παράδειγμα μᾶς διδάσκει κάλλιον παντὸς ἐντέχνου λόγου ὅτι «πατὴρς τε καὶ μητὴρς καὶ τῶν προγόνων ἀπάντων ἀγιώτερον ἐστὶν ἡ πατρίς καὶ ὁσιώτερον καὶ ἐν μείζονι μοῖρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ’ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσιν.»

Τοιοῦτος ἐνδοξος θάνατος δὲν εἶναι θάνατος εἶναι μετὰ βίας εἰς τὴν αἰωνικότητα καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἡρώους Παύλου Μελά προσθέτει μίαν χρυσὴν σελίδα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πάλης τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς ὕλης, τοῦ φωτὸς κατὰ τοῦ σκότους, τῆς Ἐλευθερίας κατὰ τῆς Τυραννείας. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔχοντες ὑπ' ὄψει πρέπει νὰ ἀποδιδώμεν εἰς τὸν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγῶνα, ἀτρόμητοι χωρὶς νὰ ἀριθμῶμεν τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, ἔτοιμοι νὰ προσφέρωμεν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μας, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ μείνωμεν ἀφανεῖς, ἀγνωστοὶ καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν θνήσκομεν, ἔστω καὶ ἂν ἡμεῖς βέβαιοι ὅτι θὰ ἀποθάνωμεν ἡττημένοι, διότι τοιαύτη ἦτα εἶνε προτιμότερα παντὸς θριάμβου.

Τὸ σῶμα τοῦ Παύλου Μελά δὲν ἔχει ἀνάγκην μεγαλοπρεποῦς τάφου, πολυδαπάνων μνημείων, τάφος τοῦ εἶνε ἡ εὐγνώμων καὶ φλέγουσα καρδιά τῶν ὑποδούλων, τάφος τοῦ εἶνε σύμπασα ἡ δεινοπαθῆς μὲν καὶ αἱματόδρεκτος, ἀλλ' ἐνδοξος χώρα ὑπὲρ ἧς ἀπέθανεν. Ὁ τάφος τοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην στυλινῶν μαρμάρων καὶ ἐπιθλιπτικῶν κιδίων διότι ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὅφ' ὃν κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὕπνον ὁ διαβαίνων Ἑλληνόπαις δακρυρροῶν θὰ ὀρκίζεται νὰ ζήσῃ ἐλεύθερος ἢ νὰ ἀποθάνῃ ὡς Ἐκείνος!

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΔΑΜΙΑΝΙ

«Ὁ διακαὴς πόθος καὶ τὸ ὄνειρόν μου εἶναι νὰ μεταβῶ τώρα εἰς τὴν χώραν, ἣ ὅποια ἐδώρησε τὰ φῶτα καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς τὸν κόσμον ὀλόκληρον».

Γουλιέλμος Δαμιάνι.

*
* *

Μέσα εἰς αὐτὰς τὰς λέξεις ζωγραφίζεται καθαρὰ ἡ μεγάλη ψυχὴ τοῦ μεγάλου Δαμιάνι. Καὶ εἶναι ἄξιος αὐτοῦ τοῦ τίτλου ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος ἦτο μία φιλολογικὴ δόξα τῆς πατρίδος του, ὁ ἀνὴρ ὁ ὁποῖος μὲ δλην τὴν θέρημν τῆς καρδίας του ἠγάπησε τὴν ἰδικήν μας Πατρίδα.

Καὶ μετὰ τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν ἐναπομεινάντων φίλων τῆς Ἑλλάδος, ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδηλητηρίασθησαν ἀπὸ τὸ περὶ ἄλλον ὑπερ ἐδημιούργησε τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀσυνειδησία διεκρίνετο ἡ συμπαθὴς μορφή τοῦ Δαμιάνι ὁ ὁποῖος τοσάκις ὤψωσε σθεναράν τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς ἀδικουμένης Ἑλλάδος.

Ἐὰν ἡ Πατρίς μας καυχᾶται ὅτι γεννᾷ τέκνα ἀτινα πάντοτε εἶναι πρόθυμα νὰ θυσιάσωσιν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ζωὴν των, δικαιούται ἐπίσης νὰ καυχᾶται ὅτι

εἶναι τὸ ἀντικείμενον ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ ἐκ μέρους εὐγενῶν ὑπάρξεων αἵτινες δὲν ἐγεννήθησαν μὲν ὑπὸ τὸν γλαυκὸν οὐρανὸν τῆς, ἐνεπνεύσθησαν ὅμως ἀπὸ τὰ θάληγτρά της καὶ ἀπὸ τὰς ἐνδόξους σελίδας τῆς Ἱστορίας της.

Καὶ δι' αὐτὸ μὲ τοὺς στεφάνους οὓς κατέθηκαν ἐπὶ τοῦ πεφλημένου νεκροῦ ἐδουρόμενοι οἱ συμπατριῶταί του, συναδελφώθησαν οἱ στέφανοι τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν καὶ μαζί μὲ τὸ δάκρυ τοῦ χύνει ἡ Ἰταλία ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ λατρευτοῦ της τέκνου ἐνώνεται ὁ γλυκὺς ἀσπασμὸς ὃν στέλλει μακρόθεν ἡ κλαίουσα τὴν ἀπώλειαν τοῦ εἰλικρινοῦς φίλου τῆς ἀπαρηγόρητος Ἑλλάδας.

K. N. K.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Τὴν πρώτην ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, φονευθέντος ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ, τὴν ἐσπέραν ἔλαβε τὸν διορισμὸν ἀρχιστρατήγου καὶ τὴν διαταγὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν μακρινὴν ἐκείνην χώραν, ὅπου ἐγίνετο ὁ πόλεμος. Δὲν ἐδίστασεν, ἀλλὰ καταπνίγων ἐν τῇ ψυχῇ του τὸ ἄλγος, ἔπερ τὸν ἐθλίβε, κατεσίγησεν ἐν ἑαυτῷ τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος καὶ ἠντλησεν ἐκ τῆς γενναίας καρδίας του, ὡς ἀρχαῖος στρατιώτης, θάρρος ἡρωϊκόν. Ἡ πατρίς ἐν κινδύνῳ ἐθνικῷ ἀπῆτει τὴν νοσημοσύνην του καὶ τὴν ζωὴν του ὑπέχουσεν ἐκ καθήκοντος.

Τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως, ὅτε τὰ τηλεβόλα τοῦ λιμένος ἐβρόντων πρὸς τιμὴν του, ἤρπασε τὴν χρυσοῦφαντον πελωρίαν σημαίαν, τὴν ἑποῖαν εἶχον κεντήσῃ εὐλαβεῖς γυναικεῖαι χεῖρες, τὴν ἐκλίνε πρὸς τὰ πλήθη, ἔπειτα τὴν ἐπίεσε πρὸς τὴν καρδίαν του. ἀνυψῶν τὰ βλέμματα εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς νὰ ἐπεκαλεῖτο τὴν μαρτυρίαν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κατὰ τὸν ἄλαλον αὐτοῦ ἔρκον.

Ταῦτα ἔγειναν τότεν λαμπρὰ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν, ὥστε ὄλων αἱ κεφαλαὶ ἀπεκαλύφθησαν, ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ἐγκατέλειπε τὴν παραλίαν καὶ ὁ μεγαλόσωμος στρατάρχης ἀπεσπάτο πρὸς τὸ σκοτεινὸν μέρος τῶν ἐξαρτισμῶν καὶ τῶν ἰσθμῶν καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν πτυχῶν τῆς σημαίας, ὡς ὑπὸ μανδύου δόξης.

Τὸ ταξείδιον ὀπῆρξε δι' αὐτὸν φλογινόν.

*
* *

Ἰσταμένος ἐπὶ τῆς γεφύρας μὲ ἐσταυρωμένους τὰς χεῖρας, εὐθυτενὴς ὡς ἀγαλμα, ὁ στρατηγὸς ἀπέβλεπεν ἀτενῶς εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς, αἵτινες ἰχνογραφουνο μακρόθεν ἀμυδρὰ ὑπὸ τὸ βαθύ ἱσγυρον κυανοῦν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ. Ἀνελογίζετο τὴν εἰρω-